

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Uppföljning av öppen psykiatrisk tvångsvård

Regeringen har i samband med införandet av det nya systemet för öppen psykiatrisk tvångsvård som infördes fr o m den 1 september i år utlovat att det skall följas upp och att ett sådant uppdrag ska ges till Socialstyrelsen. Vi har från Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, i flera sammanhang, bl a redan i vårt remissyttrande över Nationella psykiatrisamordnarens betänkande, begärt att en sådan uppföljning måste genomföras från början så att resultat och effekter av systemets införande kan erhållas utan dröjsmål.

Öppen psykiatrisk tvångsvård är ett allvarligt ingrepp i människors liv - och ska ju vara ett mycket väl motiverat avsteg från de normala principer som gäller vård i vårt land. Som vi ser det är det ett system som är mycket nära att kränka de mänskliga rättigheterna för en grupp människor. Det är ju bl a därför sådan vård ska kräva domstolsbeslut.

Om det visar sig att systemet kommer att omfatta vård för avsevärt flera människor än som avsågs i det utredningsunderlag som togs fram av den Nationella psykiatrisamordnaren kan, enligt vår uppfattning, svensk psykiatri vara inne på farliga vägar. En snabbt insatt uppföljning av vad som nu händer i den öppna psykiatriska tvångsvården är därför en absolut nödvändighet.

En uppföljning måste bl a beröra hur patientströmmarna i hela den psykiatriska vården påverkas, såväl de öppna vårdformerna och den slutna vården som frivillig vård i förhållande till tvångsvård. Domstolsbeslutens innebörd måste analyseras med avseende på vilka krav besluten ställer på den "vårdplanering" som förutsätts göras av inblandade parter – ställer man t ex krav på människovärdigt boende, sysselsättning och arbete och vilka typer av tvångsåtgärder åläggs patienten.

Vi har i samtal med Socialstyrelsen framfört dessa och andra krav på uppföljning. Hittills har vi inte sett att Socialstyrelsen har fått ett formellt uppdrag att följa upp systemets utveckling. Även om vi vet att Socialstyrelsen utifrån sin instruktion m m följer utvecklingen är det viktigt att regeringen markerar en vilja till uppföljning och krav på att en sådan ska göras.

Riksförbundet för Social
och Mental Hälsa

Slutligen vill vi poängtera vad vi sagt i förarbetet till systemet med öppen psykiatrisk tvångsvård, nämligen att det här handlar om införandet av ett system där det finns övertygande internationell evidens för att man dels inte får en förbättrad behandlingseffekt, dels inte får ett bättre samhällsskydd. Detta är ett mycket väsentligt skäl till en snabb uppföljnings- och utvärderingsprocess.

Inom våra systerföreningar i Norden har man reagerat kraftigt negativt på att Sverige inför öppen psykiatrisk tvångsvård trots att internationella erfarenheter av sådana system inte är positiva. Vid ordinarie höstsammanträde med Nordiska Föreningen för Social och Mental Hälsa, NFSMH, den 3 till 5 oktober gjorde mötet ett uttalande som bifogas.

På uppdrag av förbundsstyrelsen

Jan-Olof Forsén
Förbundsordförande

Håkan Jarmar
Kanslichef

Kopia

Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting
Domstolsverket

POSTADRESS	TELEFON	TELEFAX	POSTGIRO	ORG.NR	E-POST
Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-772 33 60	08-772 33 61	40 62 92-3	802005-6985	rsmh@rsmh.se